

DØVESKOLENS FAR

Andreas Christian Møller (1796 – 1874)

Andreas Christian Møller kalles «Døveskolens far». Det var han som startet den første døveskolen i Norge i 1825. I år er det 200 år siden.

Andreas ble født i 1796. Han ble født hørende, men da han var 2 år gammel fikk han skarlagensfeber, og mistet hørselen. Skarlagensfeber var en farlig sykdom i gamledager, før vi fikk penicillin. Mange barn døde, og mange som overlevde ble blinde eller døve. Andreas overlevde, men ble döv.

På starten av 1800-tallet var det nesten ingen døve som fikk gå på skole, men Andreas var heldig. Faren hans, skomaker Johannes Møller, så at sønnen var klok og nysgjerrig på verden. Herr Møller hadde lest om en skole for døve i København, Castbergs døveskole, og tok kontakt med Fattigkommisjonen i Trondheim for å få pengestøtte slik at Andreas kunne reise til København og lære å lese, skrive og regne.

Fattigkommisjonen sa ja, og dermed ble 14 år gamle Andreas den første fra Norge som fikk begynne på Det kongelige Døvstummeinstitut i København, altså Castbergs døveskole. I København fikk elevene lære seg tegnspråk, og brukte tegnspråket til å lære å skrive og lese og regne.

Etter konfirmasjonen, og etter noen år som lærer i København, bestemte Andreas seg for å starte en døveskole i Norge, slik at døve her ikke måtte reise til København for å få utdanning. Med hjelp av biskopen i Trondheim fikk man Kirkedepartementet i Oslo til å godkjenne den første døveskolen i landet, Throndhjem Døvstumme-Institut.

Sånn ble Andreas den første læreren på Trondhjems Døvstummeinstitut. I 1825 startet de første sju elever på skolen. De lærte å lese, skrive og regne, og de snakket sammen og med lærerne på tegnspråk.

Andreas var lærer på skolen i til sammen 30 år. Juleaften i 1874 døde han, 79 år gammel. Han ligger begravd på Domkirkegården i Trondheim.

Regissør: Janne Langaas
Skuespiller Ipek D. Mehlum
Språkdramaturg: Sølvi Zuckermann

Ipek D. Mehlum

Ipek Mehlum har vært tilknyttet Teater Manu i ulike forestillinger siden oppstarten, og har blant annet spilt i «Hjelp vi får gjester» (1999), «Privattimen» (2004), «Peer Gynt» (2006), «Odysséen» (2007), «Pinocchio» (2009), «Jack og bønnestengelen» (2012), «Den stundesløse» (2015), «Jonas og kroppen» (2017), «Gråtende hender» (2018) og «Panikk i kulissene» (2021). For rollen som Pinocchio ble hun nominert til Hedda-prisen for beste skuespiller.

Ipek er ansatt på Teater Manu i en åremålsstilling, og har de siste årene spilt i «Den stygge andungen» (2022), «Systemfeil» (2023) og «Fra ingenting ...» (2024). Hun har også vært ute på turné med flere eventyrfortellinger for våre yngste publikummere. Hun er blitt et kjent ansikt i norsk offentlighet etter sin innsats i Norske talenter. Sammen med Eva Skovli står hun bak suksessen Tegnspråk Slam.